

MODERNE HEBRAISK

PENSUMLITTERATUR

24. mai 2024

Listen kan oppdateres før semesterstart.

Siste versjon av listen ligger her: www.filologi.no/pensum/2024/israelsk-hebraisk.pdf.

Nedenfor finnes en veiledende liste over pensumlitteratur for dette seminaret. Studenter som blir innvilget opptak bes om å gjøre seg kjent med litteraturen på egen hånd. Det forventes på ingen måte at man leser alt i denne litteraturlisten, men det er nødvendig å kjenne til de viktigste referansene i faglitteraturen.

Den viktigste litteraturen står under overskriften «Hebraisk skrift og uttale» og «innføringsbok». Undervisningen følger hovedsaklig **innføringsboken**, men annet viktig materiale vil deles ut i timene.

Til tekstlesningen vil påmeldte studenter få utdelt utdrag fra hebraiske bøker, tekstsamlinger og andre kilder. Utdragene består av både enkle setninger, avsnitt fra eldre hebraisk litteratur og moderne noveller og romaner.

Litteraturen er delvis åpent tilgjengelig på internett, ellers finner man det meste i Universitetsbiblioteket på Blindern (Georg Sverdrups hus). Pensumlitteraturen er også tilgjengelig i Norsk filologisk institutts bibliotek (studenter som ønsker tilgang bes ta kontakt med instituttet via [e-post](#)). Flere av titlene i litteraturlisten nedenfor har lenker til enten bibliotekets eksemplar eller til en digitalt tilgjengelig versjon.

HEBRAISK SKRIFT OG UTTALE

- Man må studere alfabetet både i den klassiske «kvadratskriften» og i moderne hebraisk håndskrift. Man finner enkle tabeller og gode videoer forskjellige steder på Internett. Se for eksempel [denne tabellen](#) eller [disse animerte eksemplene](#).
- Innledningskapitlet i følgende bok gir en god oversikt (med lydfiler tilgjengelige fra [forlagets nettside](#)): Zippi Lyttleton og Tamar Wang, *Colloquial Hebrew: the complete course for beginners*. 2nd Edition. London: Routledge, 2022 [1. utg., 2004]
- Kapittel 1 i følgende bok gir en grundig innføring i alfabetet: Edna Amir Coffin, *Encounters in Modern Hebrew. Level 1*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1992.

INNFØRINGSBOK

E. Coffins bok *Encounters* [מפגשים *mifgashim*] fra 1990-tallet er fortsatt den beste innføringsboken i moderne hebraisk, og den kan brukes til både selvstudium og klasseromsundervisning. Det spiller ingen rolle at boken er 30 år gammel, for man lærer uansett ikke å snakke fra en bok. Fra innføringsbøker lærer man det grammatiske systemet som gjør videre språklæring mulig. En mer oppdatert bok er fjerde utg. av Glinerts *Essential Grammar*, som er tyngre å lese, men gir en svært god oversikt over israelsk hebraisk.

Edna Amir Coffin, *Encounters in Modern Hebrew. Level 1*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1992. [> Last ned [kapittel 1](#)] [> last ned [kapittel 2](#), med [lydfiler](#)]

Edna Amir Coffin, *Encounters in Modern Hebrew. Level 2*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1993.

Edna Amir Coffin, *Encounters in Modern Hebrew. Level 3*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1997.

Lewis Glinert, *Modern Hebrew: An Essential Grammar*. Fourth edition. London/New York: Routledge 2016.

REFERANSEGRAMMATIKK

Edna Amir Coffin og Shmuel Bolozky, *A Reference Grammar of Modern Hebrew*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.

Lewis Glinert, *The Grammar of Modern Hebrew*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.

ORDBØKER

Ya'acov Levy, *Oxford English-Hebrew, Hebrew-English Dictionary*. Jerusalem: Kernermann/Lonnie Kahn, 1995. [Flere opptrykk av denne finnes, bl.a. 1999, 2006]

Reuven Sivan and Edward A. Levenston, *The new Bantam-Megiddo Hebrew & English dictionary*. Revised by Ioram Melcer. New York: Bantam Books, 2009.

N. S. Doniach, A. Kahane, *The Oxford English-Hebrew Dictionary*. Oxford: Oxford University Press, 1996.

Ernest Klein, *A Comprehensive Etymological Dictionary of the Hebrew Language for Readers of English*. Jerusalem: Carta, 1987. Tilgjengelig på [Sefaria](#).

Wiktionary har en god del [hebraiske ord](#).

En omfattende norsk-hebraisk ordliste uten forklaringer er publisert av Hemda og Arne Meltvik som *Norsk-hebraisk ordbok* (Jerusalem Forlag, 2007). Den er tilgjengelig via Nasjonalbibliotekets nettsider: [Bind 1](#) (A–L) og [Bind 2](#) (M–Å).

Marc Mordekhay Cohn, *Nouveau dictionnaire hebreu-français*. Tel-Aviv: Edition Achiasaf, 2001 [1965].

(Se også andre ressurser på Internett nedenfor.)

ORDBØKER PÅ NETT

- Milog – <https://milog.co.il> (hebraisk-hebraisk, med gode lydeksempler).
- Morfix – <https://www.morfix.co.il/en>.

KORTFATTEDE SPRÅKPORTRETT

Philip Zhakevich og Benjamin Kantor, «Modern Hebrew», i: J. Huehnergard og N. Pat-El (red.), *The Semitic Languages. Second Edition*. London & New York: Routledge 2019, s. 571–610. Tilgjengelig digitalt via [Academia.edu](#).

Ora Schwarzwald, «Modern Hebrew», i: S. Weninger (red.), *The Semitic Languages – An International Handbook*. Berlin: De Gruyter Mouton 2011, s. 523–536. Tilgjengelig digitalt via [Academia.edu](#).

Ruth A. Berman, «Modern Hebrew», i: R. Hetzron (red.), *The Semitic Languages*, London: Routledge, 1997, s. 312–333.

SEKUNDÆRLITTERATUR

Yael Reshef, «Revival of Hebrew: Sociolinguistic Dimension», i: Geoffrey Khan et al. (red.), *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics*, Leiden/Boston: Brill 2013, bind 3, s. 408–415. [Åpent tilgjengelig online via [Academia.edu](#).]

Shelomo Morag, «The emergence of Modern Hebrew: Some sociolinguistic perspectives», i: L. Glinert (red.), *Hebrew in Ashkenaz: A Language in Exile*, New York/Oxford: Oxford University Press, 1993, s. 208–221.

Shlomo Izre'el, «The emergence of spoken Israeli Hebrew», i: B. H. Hary (red.), *Corpus Linguistics and Modern Hebrew: Towards the Compilation of The Corpus of Spoken Israeli Hebrew*. Tel Aviv: Tel Aviv University, 2003, s. 85–[104](#). ► [Korrigert versjon tilgjengelig her](#). [Denne teksten gir en nyttig oversikt over fenomenet, men man må gjerne se bort fra

- forfatterens noe særegne teoretiske utlegninger om «creolization».]
- Artikler om moderne hebraisk i: Geoffrey Khan (red.), *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics Online*. Brill 2013–.
- Ola Wikander, «Hebraisk», fra boken: *I døde språks selskap: en bok om veldig gamle språk*. Oslo 2009, s. 63–80.
- Bente Groth og Hans M. Barstad, «Hebraisk». Store norske leksikon.
- Artiklene «Haskalah» «Hebrew Grammar», «Hebrew Language» og «Hebrew Literature» i F. Skolnik (red.), *Encyclopaedia Judaica*. 2nd ed, Detroit: Macmillan Reference, 2007. Bind 8.
- Angel Sáenz-Badillos, *A History of the Hebrew Language*. Cambridge: Cambridge University Press 1993.
- Lewis Glinert, *The story of Hebrew*. Princeton: Princeton University Press, 2017.

RESSURSER PÅ INTERNETT

- Pealim.com (søkbar oversikt over det hebraiske verbsystemet).
- [Blog – Your Daily Dose of Hebrew](#). [Flere tusen nyttige ord og uttrykk med enkle forklaringer og gode lydeksempler.]
- Fluent in 3 Months: [42 Resources and Classes to Learn Hebrew Online](#).
- Andre portaler til ressurser finnes for eksempel [her](#) og [her](#).
- Lewis Glinert, *Tongue of Tongues* – BBC Radio, 1989. Tilgang og oversikt over innholdet finnes også på nettsidene til [Dartmouth Jewish Sound Archive](#).

VIDERE STUDIER AV ISRAELSK HEBRAISK

Et fullstendig studium av hebraisk fordrer også kjennskap til andre semittiske språk og til de andre store oldtidsspråkene fra Midtøsten (Nærorienten), som akkadisk og ugarittisk. Særlig relevant for moderne hebraisk er også klassisk arabisk og arabiske talespråk. Norsk filologisk institutt holder forskningsseminarer med originaltekster skrevet på flere av disse språkene. Interesserte studenter ønskes velkommen til disse seminarene. Norsk filologisk institutt formidler også kontakt med ledende universitetsmiljøer i utlandet.

OM PENSUM OG FILOLOGISKE STUDIER

Filologiske innføringskurs har som regel fire typer pensumlitteratur: (1) innføringsbok, (2) ordbok, (3) referansegrammatikk og (4) håndbøker og sekundærlitteratur. I tillegg finnes i mange tilfeller øvingsbøker og ressurser

på Internett. En god innføringsbok kan gjøre nytte som både grammatikk, ordbok, øvingsbok og en sjelden gang som innføring til sekundærlitteraturen. Den filologiske metode gjelder også for studier av talespråk, men må da suppleres med samtaleøvelser. Når man studerer talte språk bør man også tidlig lære å hilse og føre enkle samtaler, gjerne samtidig med studier av skrift og uttale.

For å lære et klassisk skriftspråk godt må man studere inngående en god innføringsbok, gjøre seg kjent med ordbøker og referanselitteratur, pugge ord (helst ved å lage egne glosesbøker og flashcards) og ikke minst lese setninger og etter hvert tekster jevnlig. Det tar lang tid å sette seg inn i et språk og en skriftradisjon på denne måten, og de fleste må studere minst én time per dag i omtrent et år for å få en god grunnleggende kjennskap til språket. I tillegg til å daglig lese noen sider i læreboken, pugge ord på trikken, lese setninger høyt for seg selv, osv., bør man arbeide grundigere, tilsvarende én arbeidsdag eller mer, minst én gang eller to i uken. Gode kurs og innføringsbøker følger en progresjon som er tilpasset en slik arbeidsmengde. Med gode teknikker og hardt arbeid kan man i mange tilfeller lære den grunnleggende grammatikken og et basisordforråd det første halvåret og deretter anvende mer tid på lesning av tekster og bruk av ordbok og referansegrammatikk det andre halvåret. Håndbøker og sekundærlitteratur bør man gjøre seg fortløpende kjent med, gjerne også lettleste fremstillinger av den kulturtradisjonen språket tilhører. For klassiske skriftspråk finnes ofte en rekke gode ressurser gratis tilgjengelig som PDF eller i andre formater, ettersom mange av standardverkene er relativt gamle og ikke lenger opphavsrettsbeskyttet.